

- DRŽAVNI PREVENTIVNI MEHANIZEM -

poročilo
o opravljenem obisku
na lokaciji

ZAVOD ZA PRESTAJANJE KAZNI ZAPORA MARIBOR

Pojasnilo: Varuh človekovih pravic Republike Slovenije (v nadaljevanju: Varuh) v okviru izvajanja nalog in pooblastil po Zakonu o ratifikaciji opcijskega protokola h Konvenciji proti mučenju in drugim krutim, nečloveškim ali poniževalnim kaznim ali ravnanju (Uradni list RS, št. 114/2006) v vlogi državnega preventivnega mehanizma (v nadaljevanju: DPM) obiskuje kraje odvzema prostosti. V skupini, ki izvede obisk, poleg predstavnikov Varuha praviloma sodeluje(jo) tudi predstavnik(i) pogodbenih nevladnih organizacij ter občasno tudi neodvisni izvedenci medicinske in drugih strok in prevajalci. Pravna podlaga za opravljanje nadzorov s strani DPM je predstavljena na spletni strani [Varuh kot državni preventivni mehanizem](#).

Pričujoče poročilo vsebuje le bistvene ugotovitve o obisku s predlogi za izboljšanje razmer oziroma odpravo nepravilnosti. Izdelano je bilo na podlagi poročila o obisku DPM in odzivnega poročila pristojnih. Namenjeno je objavi na spletni strani Varuha.

Osnovni podatki o lokaciji:

- ▶ **Tip lokacije:** javni, zavod za prestajanje kazni zapora (Zavod).
- ▶ **Kategorije oseb, ki jim je bila odvzeta prostost:** obsojenci in priporniki.
- ▶ **Uradna zmogljivost in dejanska zasedenost lokacije na dan obiska:** uradna kapaciteta Zavoda je 146 zaprtih oseb. V času obiska DPM je bilo v Zavodu nameščenih 28 pripornikov in 124 obsojencev (od tega ni bil nihče na begu, en je bil v času našega obiska v bolnišnici, en je kazen zapora prestajal na podlagi 12. člena Zakona o izvrševanju kazenskih sankcij (ZIKS-1), trije obsojenci pa so bili na prekinitvi izvrševanja zaporne kazni in dva v hišnem zaporu).

Potek obiska in priprava poročila:

- ▶ Obisk je bil **najavljen in opravljen** dne 20. in 21. 7. 2016¹.
- ▶ **Skupina za obisk:** dva predstavnika Varuha (namestnik varuhinje in en svetovalec Varuha) ter dve predstavnici pogodbenih nevladnih organizacij (iz Humanitarnega društva Pravo za VSE in SKUP – Skupnost privatnih zavodov). Dne 20. 7. 2016 je kot opazovalec obiska, prisostvoval tudi predstavnik avstrijskega DPM.
- ▶ **Vsebina obiska:** sprejel nas je direktor Zavoda. Ob obisku smo opravili pregled bivalnih prostorov Zavoda, vključno s skupnimi prostori, delavnico, kuhinjo in skladiščem ter se ob tem pogovorili z vsemi zaprtimi osebami, ki so to želele, brez prisotnosti drugih oseb. Sledil je še zaključni razgovor z vodstvom, na katerem so bile predstavljene najbolj bistvene ugotovitve tokratnega obiska.

¹ Prejšnji obisk Zavoda je bil opravljen 16. in 21. 9. 2015.

► **Poročanje:** poročilo o obisku smo po pošti posredovali Generalnemu uradu Uprave Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij (Generalni urad URSIKS), Zavodu pa v vednost, 24. 8. 2016, skupaj s predlogom, da ga obravnava ter nam v roku 30 dni sporoči morebitna stališča glede naših ugotovitev; odgovor smo s strani organa prejeli 3. 10. 2016, torej 40. dan po odpremi.

► DPM je posebej pohvalil

- da je bilo realizirano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, ki se je nanašalo na potrebo po sanaciji napak na oblažinjenju (raztrgana obloga) prostora za izločitev (to smo med obiskom preverili),
- da so bili v sanitarnem delu prostora, namenjenega za nameščanje zaprtih oseb z gibalnimi ovirami, nameščeni ustrezni pripomočki (sedalo),
- da se pripornikom, nameščenim v bivalne prostore v prvem nadstropju Zavoda, še vedno omogoča, da so bivalni prostori v času med 8.30 in 13.30 uro odprti,
- da je Zavod upošteval priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da je potrebna sprotna odprava manjših poškodb, saj je bilo ob tokratnem obisku ugotovljenih bistveno manj poškodb inventarja, niti se zaprte osebe glede tega niso pritožile,
- da so bili bivalni prostori pripornega oddelka prepleskani in je bilo tako upoštevano priporočilo DPM iz prejšnjega obiska, da je treba prostore pripornega oddelka prepleskati,
- da je bilo tudi ob tokratnem obisku, pri pregledu prostorov pralnice in skladišča, ugotovljeno, da sta zgledno urejena,
- da se je v pritličju Zavoda (poleg zavodske knjižnice) začelo urejati prostor za učilnico, kjer bodo potekali tudi programi za izobraževanje,
- da razen nekaj posameznih primerov glede slabšega odziva vzgojnih delavcev, ob tokratnem obisku večjih pripomb oziroma pritožb nismo slišali,
- da tudi tokrat nismo ugotovili prekomerne uporabe prisilnih sredstev in strožjih ukrepov zoper zaprte osebe, niti glede tega, s strani zaprtih oseb, nismo prejeli pritožb in
- da so vse potrebne informacije zaprtim osebam dostopne na oglasnih deskah na hodnikih oddelkov.

DPM: pozdravljamo smo aktivnosti in načrte Zavoda za obnovo (medicinskega trakta in še zlasti tudi prostorov za obiske) in predlaga, da mu tudi UIKS pri tem po svojih zmožnostih pomaga.²

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da so bila obnovitvena dela v Zavodu načrtovana že dlje časa in smo jih izvedli potem, ko smo imeli zagotovljena finančna sredstva. Postopki v zvezi s tem so že utečeni v smislu, da zavodi predlagajo obnovitvena dela, ki se jim določi prioriteto in uvrsti v plan aktivnosti, ki je odvisen od zagotovljenih proračunskih sredstev.

DPM: pričakujemo, da bo Zavod dejansko prejel zadostno količino novega lesenega pohištva in bo lahko zamenjal staro in iztrošeno kovinsko pohištvo.³

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je pogodba za nakup dogovorjene količine lesenega pohištva za zaprte osebe sklenjena. V načrtu je, da bo pohištvo dobavljeno do konca tega leta.

DPM: predlagamo, da se bivalni prostor številka 28 prepleska, popravi odlomljen radiator in prouči možnosti namestitve zaves na okna.⁴

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da bodo pleskanje izvedli takoj po obnovi vodovoda in kanalizacije, kar pomeni, da bo takrat prebeljena tudi soba 28, ki je na tem oddelku, povešen radiator pa so v zavodu že popravili. Ponovno bodo tudi proučili namestitev zaves.

DPM: predlagamo, da se ugotovljene napake puščanja WC-ja v bivalnem prostoru številka 37A in puščanje kotlička WC-ja v bivalnem prostoru številka 35 odpravijo.⁵

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da bodo napake odpravili takoj, ko bodo izpraznili sobe zaradi obnovitvenih del.

DPM: ponovno predlagamo, da Zavod obsojencu (tudi če je bil zaradi potreb prenove bil premeščen v drug bivalni

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da je obsojenec, ki je bil zaradi obnove premeščen v sobo z

² Vodstvo Zavoda je pojasnilo, da v okviru obnovitvenih del v nadaljevanju načrtujejo še obnovo jedilnice (brez kuhinje) in medicinskega trakta, natančneje ambulante, bolniške sobe, prostora za odlaganje odpadkov in posebnega prostora za oddajo urina. Generalnemu uradu so podali tudi predlog projekta za obnovo sobe za obiske.

³ Po prejšnjem obisku je vodstvo Zavoda na UIKS opravilo naročilo novega lesenega pohištva. V zvezi s tem naročilom naj bi od UIKS prejeli potrditev, da naj bi do 15. 10. 2016 dejansko prejeli nekaj novega lesenega pohištva (20 stolov, 20 miz, 29 postelj, 50 pogradov in 35 omar).

⁴ Ob pregledu bivalnih prostorov je bilo ugotovljeno, da je v sanitarijah prostora številka 99 poškodovana cev na vodni armaturi ter v bivalnem prostoru številka 72 poškodovan kotliček WC-ja. Prav tako bi bilo potrebno popraviti zračnik v bivalnem prostoru številka 107.

⁵ V bivalnem prostoru številka 110 je bilo ugotovljeno, da je vanj nameščen eden izmed obsojencev, ki je po njegovi izjavi velik 204 cm in mora kljub temu uporabljati posteljo, ki pa je dolžine samo 190 cm. Prav tako v tem prostoru na pogradu ni bilo nameščene lestve za dostop na zgornje ležišče (pograd), tako da je obsojenec na zgornjo posteljo dostopal s pomočjo stola, kar pa je lahko tudi nevarno.

prostor) zagotovi višini primerno posteljo.⁶

DPM: predlagamo, da se v Zavodu proučijo možnosti vzpostavitve enotnega antenskega sistema v vseh bivalnih prostorih.⁷

DPM: predlagamo, da se v kopalnici prostora za nameščanje zaprtih oseb z gibalnimi ovirami proučijo možnosti ureditve protizdrsni tal in da se proučijo možnosti odstranitve manjše stene na samem dostopu v tuš.⁸

DPM: opozorili smo na potrebo po spoštovanju priporočila CPT, da naj bodo tudi priporniki dnevno vsaj osem ur izven svojih celic in vključeni v različne koristne aktivnosti, kot so delo, izobraževanje, šport in druge organizirane aktivnosti. To bi bilo še zlasti pomembno zaradi utesnjenih razmer v pripornem delu Zavoda.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti namestitve zaves, ki bi zmanjšale dostop sonca v bivalne prostore in, da se proučijo možnosti, da bi se bivalne prostore pripornega oddelka v pritličju v jutranjem času (ali v

manjšo posteljo, že premeščen v bivalni prostor z večjo posteljo.

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da je Zavod generalnemu uradu že posredoval informativni predračun, na podlagi katerega bomo proučili možnosti izvedbe v naslednjem proračunskem obdobju.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da so v prostoru za gibalno ovirane v kopalnici po tleh, kakor tudi v samem tušu, nalepili protizdrsne trakove. Celovito rešitve pa bodo izvedli v okviru prenovljenih ambulantnih prostorov oziroma prihodnje bolniške sobe.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da bo Zavod ponovno proučil vse možnosti, ki bi ob danih kapacitetah in kadrih v zavodu lahko omogočili več odprtih sob še pred koncem tega leta.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da bodo ponovno proučili možnosti namestitve zaves. Zavod bo tudi poskrbel, da se bodo bivalni prostori redno zračili v času nižjih temperatur (zjutraj in zvečer).

⁶ V bivalnem prostoru številka 84 je bilo ugotovljeno, da je vanj nameščen eden izmed obsojencev, ki mora glede na svojo višino uporabljati zanj prekratko posteljo. Zavod je pojasnil, da razpolagajo s petimi podaljšanimi posteljami in da je bila obsojencu do začetka prenove in njegove premestitve zagotovljena postelja ustrezne dolžine.

⁷ Nadalje je bilo ugotovljeno, da imajo v bivalnem prostoru številka 82, obsojeni težave s TV sprejemnikom, saj niso razpolagali z vsemi potrebnimi kabli oziroma podaljški. S TV so imeli težave tudi obsojenci nameščeni v bivalnem prostoru številka 77. Tudi sicer smo med obiskom v večini bivalnih prostorov lahko videli, da večina zaprtih oseb pri uporabi TV sprejemnikov improvizira z nastavljanjem oziroma namestitvami anten.

⁸ Pri pregledu bivalnega prostora, namenjenega za nameščanje obsojencev z gibalnimi ovirami je bilo ugotovljeno, da kopalnica ni povsem primerna, saj na tleh ni nameščene protizdrsne zaščite, prav tako pa je dostop v tuš otežen zaradi višjega roba (manjše stene višine približno 25 cm) kar osebi z gibalnimi ovirami lahko predstavlja dodatno težavo pri vstopanju.

večernem času), ko so temperature nižje, prezračilo.⁹

DPM: ponovno predlagamo, da se v Zavodu, iz varnostnih razlogov, poskrbi za namestitve ograjic na vse zgornje postelje (pograde).¹⁰

DPM: predlagamo, da se v bivalnih prostorih številka 43 in 48 zamenja posteljno dno, v bivalnem prostoru številka 76 pa se namesti nova vzmetnica. Prav tako predlagamo, da vodstvo zavoda zaprte osebe ponovno seznanijo z možnostmi zamenjave iztrošenih ali poškodovanih vzmetnic.¹¹

DPM: predlagamo, da vodstvo Zavoda prouči možnost zagotovitve varnih dezinfekcijskih sredstev za vzdrževanje higiene v fitnesu (npr. v obliki dezinfekcijskih krpic ali v obliki drugih dezinfekcijskih rešitev). Hkrati DPM predlaga, da se pri čiščenju fitnesa vzpostavi kontrola oziroma nadzor nad opravljenim delom.¹²

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da bo pri pogodbenem mizarju naročil izdelavo ograjic, pri čemer bodo za montažo poskrbeli sami. Odstranjevanje ograjic s strani zaprtih oseb bodo v bodoče obravnavali kot uničevanje zavodskega inventarja.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod sporočil, da je v sobi 43 popravljena leta posteljnega dna, v sobi 48 pa zamenjano kompletno posteljno dno in v sobi 76 zamenjana vzmetnica. Na rednem mesečnem obhodu vodstvenih delavcev po Zavodu so zaprte osebe ponovno seznanili z možnostjo menjave vzmetnic, kar imajo namen ponoviti tudi še na domski skupnosti v oktobru.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da je že naročil dezinfekcijske krpice, ki bodo stalno na voljo. Prostor fitnesa je bil po obisku Varuha v celoti prebeljen in očiščen. Ker pa se občasno še vedno pojavljajo težave z zagotavljanjem čistoče, bodo vzpostavili sistem redarstva. Generalni urad pojasnjuje, da je zavod povsod, kjer se izvaja čiščenje, dolžan vzpostaviti

⁹ Ob tokratnem obisku večjih pritožb glede vročine v bivalnih prostorih sicer nismo prejeli. Smo pa opazili, da na sončni strani pripornega oddelka na oknih niso nameščene zavese, prav tako se bivalni prostori pripornega oddelka v pritličju ne zračijo (npr. zjutraj, ko so temperature nižje).

¹⁰ Ob pregledu bivalnih prostorov je bilo tudi tokrat ugotovljeno, da na zgornjih ležiščih pogradov še vedno niso nameščene posteljne ograjice. Na primer: posteljno ograjico smo zasledili v bivalnem prostoru številka 43 (pripornik jo uporablja kot poličko), medtem ko posteljnih ograjic nismo zasledili v bivalnih prostorih številka 39, 47, 48, 50, 51 in 76.

¹¹ V bivalnih prostorih številka 43 in 48 je bilo ugotovljeno, da so imeli v času našega obiska nameščeni priporniki težave z iztrošenim posteljnim dnom, v bivalnem prostoru številka 76 pa je bila v vzmetnici luknja. Vodstvo Zavoda je pojasnilo, da imajo dovolj rezervnih vzmetnic (shranjene so v prostorih odprtega oddelka Rogoza) in tako lahko vsaka zaprta oseba, ki izrazi potrebo po novi vzmetnici, to tudi dobi.

¹² Tudi ob tokratnem obisku smo od nekaterih zaprtih oseb lahko slišali pritožbe, da je prostor fitnesa večkrat slabše počiščen s strani redarjev, spet drugi so dejali, da je čiščenje fitnesa zadovoljivo. Večkrat je bilo tudi omenjeno, da pogrešajo predvsem dezinfekcijska sredstva, tako da bi lahko tudi sami uporabniki med oziroma pred uporabo fitnesa naprave (orodja) dezinficirali in jo nato za seboj počistili. Izpostavili so, da ima veliko oseb v Zavodu zdravstvene težave, vključno z odprtimi ranami, zato bi bilo smotno, da se tovrstna dezinfekcija zagotovi. Vodstvo Zavoda je pojasnilo, da so tovrstna dezinfekcijska sredstva vnetljiva in predstavljajo nevarnost zlorabe s strani zaprtih oseb.

nadzor nad opravljenim delom.

DPM: predlagamo, da se s strani Zavoda na določena časovna obdobja zagotovi žoge za športne aktivnosti na sprehajališčih.¹³

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da skupaj za potrebe dislociranih oddelkov enkrat letno zbere potrebe po športnih rekvizitih in izpelje naročilo. Glede na priporočilo bodo naročilo izvedli dvakrat ali pa povečali število rekvizitov, da bi jih lahko sproti zamenjevali.

DPM: predlagamo, da Zavod, tudi s posvetom pri zato usposobljenih službah, poskrbi za bolj učinkovito in humano odganjanje golobov.¹⁴

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da se bo glede učinkovitega odganjanja golobov posvetoval z usposobljenimi službami.

DPM: predlagamo, da se proučijo možnosti ureditve stranišča zaprtim osebam na sprehajališču, morda že sedaj, ko v zavodu potekajo prenovitvena dela.¹⁵

Hkrati smo predlagali, da Zavod poskrbi za odpravo poškodb na sprehajališču.¹⁶

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da ureditev stranišča in tuša ter dostop do pitne vode na obeh sprehajališčih ni moč urediti v okviru projekta prenove sanitarnih vodov, ki se trenutno izvajajo v zavodu, ker je treba spoštovati določila javnega naročanja. Glede na to, da je treba oba sprehajališča celostno urediti, bo zavod v prihodnje preveril tudi te možnosti. Poškodbe na tleh sprehajališča ima zavod namen sanirati v jesenskih mesecih.

DPM: predlagamo, da se na malem sprehajališču, v času pojava visokih temperatur oziroma v času zime zelo

Generalni urad URSIKS: pojasnjujemo, da se bo te možnosti preverilo v okviru načrta celovite obnove obeh

¹³ Nekatero zaprte osebe so se pritožile, da v Zavodu niso zagotovljene žoge za športne aktivnosti na sprehajališču. Vodstvo zavoda je pojasnilo, da si žoge sicer lahko priskrbijo zaprte osebe same, je pa tudi res, da se zelo pogosto zgodi, da zaprte osebe žoge uporabljajo na način, da te padejo na zaščitno žico okoli sprehajališča in se poškodujejo.

¹⁴ Glede težav z golobjimi iztrebki je vodstvo Zavoda pojasnilo, da se dejansko pojavljajo, vendar so v veliki meri pri tem odgovorne tudi zaprte osebe, ki golobe hranijo, kar jih še dodatno privablja. V izogib temu, so v Zavodu po steni sodišča (ki meji na veliko dvorišče) namestili mrežo, ki po dosedanjih izkušnjah pomaga pri reševanju težav z golobjimi iztrebki. V prihodnosti nameravajo proti golobom montirati posebej za to namenjene bodice. Zaprte osebe so opozorile, da se v ograjo velikokrat ujame golob, kar smo videli tudi sami. Ker žival ne more pobegniti, se zgodi, da tudi pogine, kar povzroča smrad. Na okenskih policah nad velikim sprehajališčem smo opazili nameščene deske s pritrjenimi bodicami (žebliji), ki služijo za odganjanje golobov.

¹⁵ Zaprte osebe so tudi izpostavile, da med sprehodom ne morejo vedno uporabljati stranišča, saj naj bi bila uporaba stranišča velikokrat odvisna od »dobre volje« pravosodnega policista, ki opravlja nadzor sprehoda.

¹⁶ Nekatero zaprte osebe so za veliko sprehajališče izpostavile, da so se na sprehajalni poti pojavile luknje, ki predstavljajo nevarnost za padec oziroma poškodbo.

nizkih temperatur, ustrezno poskrbi za delo pravosodnih policistov.¹⁷

sprehajališč.

DPM: že med obiskom smo predlagali, da Zavod poskrbi za odstranitev odpadlega ometa in zato pričakuje, da je bilo to že odpravljeno.¹⁸

Generalni urad URSIKS: pojasnujemo, da je Zavod sporočil, da je bil omet počiščen.

DPM: predlagamo, da Zavod prouči možnosti, da bi se pripornikom zagotovila možnost deljenih sprehodov, torej v dopoldanskem in popoldanskem času.¹⁹

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da so sprehodi vezani na prostorsko ureditev malega dvorišča in zagotovitev kadra (dodatno delo pravosodnih policistov popoldan). Celovite rešitve bodo iskali v okviru prenove obeh sprehajališč in ob kadrovske popolnitvi. Kljub temu pa bodo do konca leta preverili možnosti širjenja časa za sprehode v okviru zmanjševanja sprehajalnih skupin.

DPM: predlagamo, da zaposleni v Zavodu redno kontrolirajo delovanje telefonov in poskrbijo, da se morebitne težave odpravijo, ter da o morebitnih težavah seznanjajo zaprte osebe.²⁰

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod že sedaj o okvarah redno obveščal operaterja. Ker pa je včasih reakcijski čas dolg, bo Zavod preveril možnosti prijave napak na ustrezen pisni način, s ciljem zagotoviti sledljivost in lažje ukrepanje - opozarjanje operaterja ob zamudah.

DPM: pozdravili smo prizadevanje Zavoda za vključevanje zaprtih oseb v prostočasne aktivnosti in izrazili pričakovanje, da bo tako ostalo tudi v prihodnje.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da Zavod izraža zadovoljstvo, da so predstavniki Varuha skupaj s predstavnicama pogodbene nevladne organizacije opazili trud pri vključevanju zaprtih oseb v prostočasne aktivnosti.

¹⁷ Tudi ob tokratnem obisku DPM ponovno ugotavlja, da je še vedno zaposlenih le malo pripornikov (kot navedeno le pet). Ti imajo tudi sicer manjše možnosti za sodelovanje pri prostočasnih aktivnostih, ki so praviloma organizirane predvsem za obsojence, za katere je mogoče tudi predvideti čas odhoda iz Zavoda. S strani samih pripornikov sicer nismo prejeli nobene pritožbe v smeri, da je aktivnosti premalo, vendar so tudi tokrat pri odgovorih na naša vprašanja o njihovem bivanju v Zavodu, večinoma omenjali le fitnes in gibanje na prostem.

¹⁸ Opazili smo, da je od zamenjave oken ponekod na policah oken Zavoda, ki gledajo na malo sprehajališče ostal odpadni omet.

¹⁹ Nekateri priporniki so predlagali, da bi se sprehod razdelil na dopoldanski in popoldanski sprehod, kar bi pripomoglo k temu, da si čim bolj zapolnijo dan.

²⁰ Eden izmed pripornikov je izpostavil, da bi naj bilo v skladu s hišnim redom omogočeno komuniciranje oziroma telefoniranje s svojim zagovornikom vsak dan, kljub temu je sam dobil odobren telefonski klic zgolj enkrat. Povečini je problem v tem, da je telefoniranje omogočeno v dopoldanskem času, torej v času, ko je večina odvetnikov na obravnavah in niso dosegljivi. Hkrati smo ob tokratnem obisku slišali nekaj pripomb, da telefoni občasno ne delujejo oziroma, da zaprte osebe ne morejo klica nekaterih števil (npr. Varuha človekovih pravic RS, zastopnika pacientovih pravic...).

Zavod bo te aktivnosti tudi nadaljeval.

DPM: predlagamo, da Zavod vложи več napora za vključitev zaprtih oseb v formalne oblike izobraževanja.²¹

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je glede vključevanja v formalne oblike izobraževanja Zavod pojasnil, da bodo jeseni pričeli s projektnim vključevanjem obsojencev v izobraževanje in usposabljanje, za kar že imajo evidentirane obsojence in pričakujejo, da se bo s tem stanje na tem področju popravilo.

DPM: predlagamo, da se v Zavodu vложи še več napora za vključevanje pripornikov v kakršnokoli obliko izobraževanja.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da bodo ponovno preverili možnosti vključevanja pripornikov v aktivnosti v zavodu in jih v večjem številu kot sedaj vključiti tudi v delo.

DPM: predlagamo, da Zavod sprejme potrebne ukrepe, da se omogočijo možnosti za delo vsem zaprtim osebam. Ob tem smo poudarili, da delo krepi in ohranja delovne navade ter pripomore k socialni rehabilitaciji. Gre pa tudi navsezadnje za obliko sprostivne, zato je treba zasledovati cilj, da bi lahko delala prav vsaka zaprta oseba, ki to želi.

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da obsojence, ki želijo delati, uspejo razporejati na delo, čeprav pri tem včasih prihaja do časovnih zamikov. Z JGZ bodo poiskali rešitve za večjo zaposlenost tudi pripornikov.

DPM: predlagamo, da vodstvo Zavoda poskrbi, da bo zaprtim osebam knjiga pripomb in pohval na voljo v jedilnici oziroma pri razdeljevalnici hrane.²²

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod sporočil, da so v kuhinjo dali obsojencem na voljo knjigo pripomb in pohval.

DPM: predlagamo, da se v Zavodu dosledno spoštuje razmerje zaupnosti med pacientom (pripornikom oziroma obsojencem) in zdravnikom, razen kadar obstajajo za to objektivni razlogi (npr. varnostna razlogi oziroma prisotnost pravosodnega policista zahteva zdravnik).²³

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da je Zavod pojasnil, da je DPM prejel pripombo pripornika, da mu s strani pravosodnih policistov ni bilo omogočeno, da bi se lahko sam pogovoril z zdravnikom. Glede tega pojasnjujemo, da je zaradi izrečenih groženj pripornika zdravniku, le-ta zahteval med obravnavo tega pripornika

²¹ V formalno izobraževanje sta bila v letu 2016 vključena le dva obsojenca, in sicer je en uspešno zaključil program osnovnošolskega izobraževanja, drugi pa program srednješolskega izobraževanja oziroma je zaključil maturo.

²² Ob pregledu jedilnice je bilo ugotovljeno, da v njeni ni knjige pripomb in pohval.

²³ Večjih pritožb glede zagotavljanja zdravstvene oskrbe ob tokratnem obisku nismo slišali. Lahko poudarimo le eno pripombo oziroma pritožbo pripornika glede spremstva pravosodnih policistov v ambulanto Zavoda. Pripornik je izpostavil, da je izrazil željo, da bi se želel sam pogovoriti z zdravnikom, a mu to s strani pravosodnega policista ni bilo omogočeno oziroma ta ni želel zapustiti prostora ambulante.

prisotnost pravosodnega policista. Zgolj v tem primeru je šlo za izjemo, sicer pa v zavodu dosledno spoštujejo razmerje zaupnosti med pacientom in zdravnikom.

DPM: pozdravili smo vse aktivnosti Zavoda v povezavi z reševanjem problematike in obravnave nasilja in pričakuje, da bo tako ostalo tudi v prihodnje.²⁴

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da nas veseli, da je DPM ugotovil napredek na tem področju. Prizadevamo si, da je to redna oblika in vsebina dela.

DPM: predlagamo, da Zavod poskrbi, da bodo imeli vsi pravosodni policisti v prihodnje stalno spoštljiv in dostojanstven odnos do zaprtih oseb.²⁵

Generalni urad URSIKS: sporočamo, da nas veseli, da je bilo glede odnosa pravosodnih policistov do zaprtih oseb s strani zaprtih oseb večkrat izpostavljeno, da korektno opravljajo svoje delo. Ker pa je DPM ponovno prejel nekaj pritožb zoper enega od zaposlenih in neimenovanih posameznikov (tikanje, odklanjanje pogovorov) bo vodstvo zavoda javne uslužbenke ponovno opozorilo na uresničevanje naše zaveze za human in dostojanstven odnos do zaprtih oseb. Poseben pogovor pa bo zavod opravil z uslužbencem.

²⁴ Na dan 5. 7. 2016 je bilo v Zavodu kar 38 oseb s kaznivimi dejanji z elementi nasilja. V Zavodu so zato začeli priprave na vključitev v program obravnave nasilja. Po zaključenih individualno-motivacijskih razgovorih imajo sklenjenih devet dogovorov o vključitvi. Predviden začetek obravnave je meseca septembra 2016. Neodvisno od programa obravnave nasilja, so v Zavodu izvajali tudi individualno obravnavo. Na podlagi te individualne obravnave je bilo v nadaljevanju pet obsojencev vključenih v obravnavo izven Zavoda (trije v individualno obravnavo v okviru Društva ZRNO, dva pa v skupinsko obravnavo v okviru Društva za nenasilno komuniciranje).

²⁵ Ob tokratnem obisku posebnih pritožb na delo pravosodnih policistov ob obisku pripornega oddelka in obsojencev v izolaciji nismo prejeli. Večkrat je bilo izpostavljeno, da korektno opravljajo svoje delo. Smo pa tudi ob tokratnem obisku (enako kot ob prejšnjem obisku) prejeli kar nekaj pritožb zaprtih oseb zoper enega od zaposlenih in še nekatere pravosodne policiste (imensko jih niso želeli imenovati), pri čemer so se pritožbe nanašala na odnos do zaprtih oseb (tikanje, odklanjanje pogovorov...).